

วิธีดำเนินการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กป่วยและพยาบาลกลุ่มละ 90 คน ในแผนกกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล และโรงพยาบาลนครเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ก. พยาบาล เป็นพยาบาลวิชาชีพที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตร, อนุปริญญา, ปริญญาตรี, หรือปริญญาโท ที่ปฏิบัติงานที่เป็นหัวหน้าตึก ผู้ช่วยหัวหน้าตึกและพยาบาลประจำการ ซึ่งได้ปฏิบัติงานโดยตรงกับเด็กป่วย แผนกกุมารเวชศาสตร์มาแล้วอย่างน้อย 1 ปี

ข. ผู้ปกครองเด็กป่วย เป็นบิดา มารดา หรือผู้ให้การอบรมเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งนำเด็กป่วยเข้ารับการรักษาในแผนกกุมารเวชศาสตร์ ในหอผู้ป่วยสามัญ และทั้งยังเป็นผู้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ผู้ปกครองเด็กป่วยในที่นี้ไม่รวมถึงผู้ปกครองเด็กป่วยที่มีอาการหนัก เด็กป่วยที่ไม่รู้สึกตัวหรือเด็กป่วยที่มีปัญหาพิเศษ เช่น ปัญญาอ่อน ความพิการแต่กำเนิด หรือเด็กป่วยด้วยโรคติดต่อที่ต้องอยู่ห้องแยก และเด็กป่วยที่มีอายุระหว่าง 1 เดือน - 13 ปี

วิธีสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวอย่างประชากรที่จะนำมาศึกษาครั้งนี้ โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) จากประชากรที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร วรรณคดี และการวิจัยที่เกี่ยวข้องถึงเรื่องราวเกี่ยวกับกิจกรรมพยาบาลในแผนกกุมารเวชศาสตร์

2. สร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ชุด สำหรับพยาบาล 1 ชุด และผู้ปกครองเด็กป่วย 1 ชุด ซึ่งแต่ละชุดแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 สถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดคำถามปิดและคำถามเปิด

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมพยาบาล ในส่วนนี้มีข้อความที่เหมือนกันทั้ง 2 ชุดต่างกันเฉพาะสรรพนามที่ใช้ ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมแก่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่ม เป็นแบบสอบถามชนิดอัตราส่วนให้ค่า (Rating Scale) มี 4 อันดับ และได้กำหนดคะแนนดังนี้

สำคัญมาก	3	คะแนน
สำคัญปานกลาง	2	คะแนน
สำคัญน้อย	1	คะแนน
ไม่สำคัญ	0	คะแนน

แบบสอบถามส่วนที่ 2 นี้ ได้แบ่งตามลักษณะของกิจกรรมพยาบาลออกเป็น 5 หมวดดังนี้คือ

หมวดที่ 1 กิจกรรมพยาบาลที่สนองตอบความต้องการด้านร่างกายจำนวน 15 ข้อ เป็นข้อความที่ตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้อาหาร อนามัยส่วนบุคคล การจัดสิ่งแวดล้อม ความสะอาดกสบาย การป้องกันอุบัติเหตุ ข้อความเหล่านี้เป็นกิจกรรมพยาบาลที่ส่งเสริมการเจริญเติบโตด้านร่างกาย

หมวดที่ 2 กิจกรรมการพยาบาลที่สนองตอบความต้องการด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคม จำนวน 9 ข้อ เป็นข้อความที่ถามความสัมพันธ์ของเด็กป่วยและพยาบาล เพื่อก่อให้เกิดความมั่นคงทางจิตใจแก่เด็ก รวมทั้งกิจกรรมบางอย่างที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญา

หมวดที่ 3 กิจกรรมการรักษาพยาบาลทั่ว ๆ ไป ได้แก่ การสังเกตอาการ การรายงาน การบันทึก และการติดตามผลการรักษาพยาบาล จำนวน 7 ข้อ

หมวดที่ 4 กิจกรรมพยาบาลที่สร้างความสัมพันธ์และประสานงานระหว่างผู้ปกครองเด็กป่วยและพยาบาล เพื่อก่อให้เกิดความไว้วางใจ รวมทั้งลดความวิตกกังวลของผู้ปกครองเด็กป่วย จำนวน 9 ข้อ

หมวดที่ 5 คำแนะนำของพยาบาลที่ให้แก่ผู้ปกครองเด็กป่วย เพื่อเตรียมการ จำหน่ายเด็กป่วย ตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้สุขศึกษาต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นได้แก่ การเลี้ยงดู และการป้องกันโรค เป็นต้น จำนวน 6 ข้อ

3. นักแบบสอบถามไปหาความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดย ให้นำหนังสือแนะนำตัวจากผู้ช่วยคณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่านคือ

- ก. หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 1 ท่าน
- ข. อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 1 ท่าน
- ค. หัวหน้าคึกผู้ป่วยกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลนครเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2 ท่าน
- ง. หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 1 ท่าน

- จ. หัวหน้าแผนกการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล 1 ท่าน
- ฉ. หัวหน้าแผนกวิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล 1 ท่าน
- ช. อาจารย์แผนกวิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล 1 ท่าน
- ฌ. หัวหน้าคึกผู้ป่วยกุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล 1 ท่าน
- ญ. อาจารย์แผนกวิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 1 ท่าน

หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะที่ได้รับ

การรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนของการดำเนินการ เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากผู้ช่วยคณบดี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลรามธิบดี โรงพยาบาลศิริราช และโรงพยาบาลนครเชียงใหม่ เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามแก่ผู้ปกครอง เด็กป่วยและพยาบาล
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองเด็กป่วยโดยวิธีสัมภาษณ์ในรายที่อ่านไม่ออกหรือเขียนไม่ได้ สำหรับผู้ที่อ่านเขียนได้ ผู้วิจัยได้มอบแบบสอบถามให้ตอบด้วยตัวเอง
3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากพยาบาลโดยให้พยาบาลอันดับความสำคัญของกิจกรรมพยาบาลสำหรับเด็กป่วย ซึ่งผู้วิจัยได้ระบุชื่อเด็กป่วย ซึ่งอยู่ในความดูแลของพยาบาลผู้นั้นไว้ด้วย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ตกลงเกี่ยวกับวิธีการเก็บข้อมูล เพื่อความเข้าใจตรงกัน

แบบสอบถามได้ส่งไปทั้งหมด 180 ฉบับ (ผู้ปกครอง 90 ฉบับ พยาบาล 90 ฉบับ) ได้รับกลับคืน 174 ฉบับ (ผู้ปกครอง 87 ฉบับ พยาบาล 87 ฉบับ) เมื่อนำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ได้แบบสอบถามที่ใช้การได้ 168 ฉบับ (ผู้ปกครอง 84 ฉบับ พยาบาล 84 ฉบับ) คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด รายละเอียดของแบบสอบถามนี้สมบูรณ์มีดังนี้

โรงพยาบาลรามธิบดีพยาบาล	23 ฉบับ	ผู้ปกครอง เด็กป่วย	23 ฉบับ
โรงพยาบาลศิริราช พยาบาล	41 ฉบับ	ผู้ปกครอง เด็กป่วย	41 ฉบับ
โรงพยาบาลนครเชียงใหม่	20 ฉบับ	ผู้ปกครอง เด็กป่วย	20 ฉบับ
พยาบาล			
รวม พยาบาล	84 ฉบับ	ผู้ปกครอง เด็กป่วย	20 ฉบับ

ซึ่งแยกออกได้ตามวัยของเด็กป่วยดังนี้

ผู้ปกครอง เด็กป่วยวัยทารก (ต่ำกว่า 1 ปี)	19 ฉบับ	พยาบาลที่ดูแล เด็กป่วยวัยทารก	19 ฉบับ
ผู้ปกครอง เด็กป่วยวัยหัดเดิน (1 -3 ปี)	20 ฉบับ	พยาบาลที่ดูแล เด็กป่วยวัยหัดเดิน	20 ฉบับ
ผู้ปกครอง เด็กป่วยวัยก่อนเข้า (3- 6 ปี) เข้าโรงเรียน	21 ฉบับ	พยาบาลที่ดูแล เด็กป่วยวัยก่อนเข้าโรงเรียน	21 ฉบับ
ผู้ปกครอง เด็กป่วยวัยเข้าโรงเรียน (6 -13 ปี) เรียน	24 ฉบับ	พยาบาลที่ดูแล เด็กป่วยวัยเข้าโรงเรียน	24 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน เป็นอัตราส่วนร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครอง เด็กป่วยและพยาบาลได้นำมา
คำนวณดังนี้

2.1 หาค่าเฉลี่ยของคะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามอัตราส่วน
ให้คาของกิจกรรมพยาบาลรวม รายหมวด และรายข้อ

2.2 หาจำนวนความถี่ของการให้คะแนนแต่ละของอันคัมความสำคัญของ
ผู้ปกครอง เด็กป่วยและพยาบาลในกิจกรรมพยาบาลรวม รายหมวด และรายข้อ แล้วนำมา
เปรียบเทียบความคิดเห็นโดยใช้การทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi -Square Test)

2.3 หาจำนวนความถี่ของการให้คะแนนแต่ละของอันคัมความสำคัญของ
ผู้ปกครอง เด็กป่วยแต่ละวัย ในกิจกรรมรวมทั้งหมด แล้วนำมาเปรียบเทียบความคิดเห็นโดย
ใช้การทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi -Square Test)

2.4 หาจำนวนความถี่ของการให้คะแนนแต่ละของอันคัมความสำคัญของ
พยาบาลที่ดูแลเด็กป่วยแต่ละวัย ในกิจกรรมรวมทั้งหมด แล้วนำมาเปรียบเทียบความคิดเห็น
โดยใช้การทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi -Square Test)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

¹ ประคอง กรรณสูตร, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิช 2519), หน้า 40.

เมื่อ \bar{x} = ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum fx$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างค่าความถี่และคะแนน

N = จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

2. การหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx^2$ = ผลรวมของค่าคะแนนแต่ละตัว ยกกำลังสอง คูณด้วยค่าความถี่

$\sum fx$ = ผลรวมของค่าคะแนนคูณด้วยค่าความถี่

N = จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

3. การทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi-Square Test)

$$= \sum \frac{O^2}{E} - N, df = (r - 1)(c - 1)$$

เมื่อ χ^2 = ค่าไคสแควร์

O = ค่าความถี่ที่ได้จากการสังเกต (Observed frequency)

E = ค่าความถี่ที่คาดหวัง (Expected frequency)

N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 49.

² Frank J. Kohout, Statistic for Social Scientists (John Willy & Sons, 1974), p. 396.

- df = ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)
r = จำนวนแถวหรือจำนวนกลุ่มชั้นของตัวแปรในแนวนอน
c = จำนวนแถวหรือจำนวนกลุ่มชั้นของตัวแปรในแนวตั้ง